

กทม. 234 ปีกับแผนพัฒนา"ริมฝั่งเจ้าพระยา" เปิดใหม่ไลน์ที่มสถาปนิก ต้นปี60เริ่มสร้างแม่

**โครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา
(สะพานพระราม 7 - สะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า)
ระยะทาง 14 กิโลเมตร**

รายงานพิเศษ ใหม่ ไตรชน

สัปดาห์ก่อน ฝ่ายประชาสัมพันธ์ "โครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา" ได้แจ้งความคืบหน้างานสำรวจ ออกแบบและจัดทำแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา 57 กม. และพื้นที่น้ำร่องสองฝั่งรวม 14 กิโลเมตร จากสะพานพระราม 7 ถึงสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า

หลังจาก สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.) และมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในฐานะที่ปรึกษา ได้ชูแนวคิดหลัก "เจ้าพระยาเพื่อทุกคน" (Chao Phraya for All) โดยมีแผนฟื้นฟูแม่น้ำ พัฒนาภูมิทัศน์ และทางเดิน-ปั่นจักรยานซึ่งบางส่วนเลียบริมฝั่ง บางส่วนวกเข้าพื้นดินริมฝั่ง เชื่อมต่อกันทางกายภาพวัฒนธรรม พื้นที่สีเขียวและระบบขนส่งสาธารณะ เพื่อให้ประชาชนทุกคนและคนพิการสามารถเข้าถึงแม่น้ำได้อย่างเท่าเทียมกัน เผยลงพื้นที่พบปะ 31 ชุมชน ส่วนใหญ่สนับสนุนและจะออกแบบร่วมกันโดยแตกต่างกันไปตามอัตลักษณ์และสะท้อนคุณค่าวิถีวัฒนธรรมของแต่ละย่าน

ตามแผนของคณะที่ปรึกษา ได้กำหนดใหม่ไลน์ ในระยะเวลาดำเนินการ 210 วัน หลังเทศกาลสงกรานต์นี้

ปลาย เม.ย.59 คณะที่ปรึกษา จะลงพื้นที่ชุมชนเพื่อสำรวจสองฝั่งแม่น้ำและทำความเข้าใจกับชุมชน ริมฝั่งและแก้ไขปัญหาของชุมชนริมฝั่ง ร่วมแสดงข้อคิดเห็นในการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำตามแผนงานจะสรุปการออกแบบเบื้องต้นของเส้นทางริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาว่าจะมีรูปแบบลักษณะใดความกว้างเท่าใด ซึ่งการออกแบบเบื้องต้นจะกำหนดพื้นที่การพัฒนาภูมิทัศน์และ

ทางเดิน-ปั่นจักรยาน ระยะช่วงน้ำร่องตลอด 2 ฝั่งแม่น้ำระยะทาง 14 กม.ก่อน

ทำการศึกษาและจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา 57 กม. เริ่มตั้งแต่ สะพานพระราม 7 ถึง สุดเขตกรุงเทพมหานคร (ฝั่งตะวันออก ประมาณ 36 กม. ฝั่งตะวันตก ประมาณ 21 กม.) ทำการสำรวจออกแบบรายละเอียดและวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในชั้นรายละเอียด (EIA) 14 กม. พื้นที่ศึกษาจะเริ่มจากสะพานพระราม 7 ถึงสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า

ในเดือน ก.ค.59 คณะที่ปรึกษา จะจัดทำรายงานผลกระทบทางศาสตร์และอุทกวิทยา ของริมฝั่งตลอดระยะทาง 57 กม. (แผนแม่บท) จะแล้วเสร็จในเดือน ส.ค.59 คณะที่ปรึกษา จะได้รูปแบบรายละเอียดและประเมินราคาก่อสร้างในเดือน ก.ย.59 ระยะตามแผนแม่บท 57 กม. คณะที่ปรึกษา จะสรุปรายงานการสำรวจและออกแบบ รวมทั้งรายงาน EIA แล้วเสร็จ และใน เดือน ม.ค. 60 กทม.และคณะทำงาน จึงจะเริ่มงานก่อสร้างได้ทันที

ที่นี้มาดูว่า กทม. และทีมงานที่ปรึกษา ได้ทำอะไรกันแล้วบ้าง ย้อนกลับไปเมื่อวันที่ 8 เม.ย.ที่ผ่านมา ในเวที "งาน 234 ปีกรุงเทพฯ" ตอนหนึ่งของการเสวนา "นายพิระพงษ์ สายเชื้อ" ปลัดกรุงเทพมหานคร ระบุไว้ว่า กทม.จะใช้ "โครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา" เป็นแผนหลักในงาน 234 ปี กรุงเทพฯ

ขณะนี้ยังมีประชาชนบางส่วนยังเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับโครงการว่าจะทำถนนรถวิ่ง มีเสาดมอมน้ำ 400 ต้น เหมือนกันหมด ทำลายระบบนิเวศ หรือ สูงจนบดบังทัศนียภาพ หรือ ใช้งบประมาณ 14,000 ล้านบาท สำหรับ 14 กม.นั้น ขอให้หายกังวลใจ เพราะการศึกษาสำรวจโดย สจล. จะเริ่มทำใหม่ทั้งหมดโดยมุ่งเน้นความยั่งยืน และสืบสานวัฒนธรรมริมฝั่งน้ำ การออกแบบจะร่วมกับชุมชนโดยสะท้อนคุณค่าของแต่ละย่าน ส่วนค่าก่อสร้างจริงจะทราบเมื่อแบบแล้วเสร็จเสียก่อน ความร่วมมือร่วมใจจากประชาชน

ทุกกลุ่มจะสนับสนุนให้โครงการก้าวสู่ความสำเร็จ ก่อให้เกิดผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์แห่งใหม่ของกรุงเทพมหานคร"

ด้าน ศ.ดร.สุวัชรวิทย์ สุวรรณสวัสดิ์ อธิการบดี สจล. กล่าวว่า มีความจำเป็นในการเพิ่มพื้นที่สาธารณะสีเขียวสำหรับการพักผ่อน และสร้างแรงบันดาลใจของคนเมืองและคุณภาพของเมือง จากสัดส่วนพื้นที่สาธารณะสีเขียวต่อประชากร 1 คนตามมาตรฐานสากล คือ 15 ตารางเมตร แต่กรุงเทพมหานคร มีพื้นที่สาธารณะสีเขียวต่อประชากร 1 คน เพียง 4.47 ตารางเมตร ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐานโลก (ที่มา : www.bangkokgreencity.bangkok.go.th)

โครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา จะให้ประโยชน์รอบด้าน คือ ประชาชน ชุมชน และเมือง

1. ประโยชน์ต่อประชาชน ทำให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงพื้นที่สาธารณะริมแม่น้ำได้สะดวก ปลอดภัย เพื่อพักผ่อนหย่อนใจและใช้ประโยชน์ด้านนันทนาการสุขภาพ วัฒนธรรม และกิจกรรม รวมถึงมีโอกาสได้พบปะและสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในบรรยากาศที่สร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังช่วยฟื้นความสัมพันธ์อันใกล้ชิดของประชาชนกับแม่น้ำเจ้าพระยา และยังสร้างทางเลือกใหม่ในการเดินทางที่เชื่อมต่อบริเวณขนส่งสาธารณะ รถ เรือ ราง เดิน ปั่นมากขึ้น

2. ประโยชน์ต่อชุมชน คือส่งเสริมคุณภาพชีวิตวัฒนธรรมจุดเด่นในชุมชน พัฒนาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานในชุมชนครอบครัว และผู้สูงอายุในชุมชน มีพื้นที่ส่วนกลางเพิ่มขึ้น เขียวขจีพื้นที่สร้างแรงบันดาลใจ เชื่อมต่อการสัญจรในชุมชนกับพื้นที่สาธารณะและระบบขนส่ง ช่วยให้คนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

3. ประโยชน์ต่อเมือง ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาพื้นที่ในภาพรวมให้เป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน มีการขยายตัวและเติบโตของกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่ริมน้ำ สร้างโครงข่ายทางเดิน-ปั่นเชื่อมต่อกับพื้นที่สีเขียว นันทนาการ วัฒนธรรม และระบบขนส่งรถ-เรือ-ราง อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพน้ำและสภาพแวดล้อม ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์รวมถึงสนับสนุนระบบป้องกันน้ำท่วมของ กทม.ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

รศ.ดร.สกุล ท่อวโนทยาน ผู้จัดการโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา บอกว่า จากการลงพื้นที่ศึกษา สสำรวจชุมชน โดยระดมทีมการมีส่วนร่วมของประชาชนในเดือนมีนาคมที่ผ่านมา

มีข้อสรุปเบื้องต้นของ 32 ชุมชนใน 4 เขต ในพื้นที่น้ำร่อง

ระยะทาง 14 กม. คือ เขตพระนคร เขตบางซื่อ เขตบางพลัด และเขตดุสิต พบว่าเมื่อพบปะชี้แจง แล้วชุมชนก็เข้าใจและให้ความร่วมมือกับโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นอย่างดี ปัญหาของชุมชนต่างๆ มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ได้แก่ ปัญหาน้ำเสีย น้ำท่วมขังกลายเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุง เชื้อโรคเดิมบึงทิวทัศน์และทางลม ปัญหาคารุงกล้าสำน้ำซึ่งรบกวนการเที่ยวและช่วยเหลือจากรัฐบาล เส้นทางสัญจรภายในชุมชนคับแคบ มีด และไม่ปลอดภัย ชุมชนขาดพื้นที่สาธารณะสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ นอกจากนี้ประชาชนจะสนับสนุนประชาชนจะสนับสนุนโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา

ยังมีข้อเสนอแนะว่า ต้องการให้เพิ่มพื้นที่สาธารณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โดยคำนึงถึงประวัติศาสตร์ วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมถึงความปลอดภัยชุมชนริมน้ำ

สำหรับรายงานการออกแบบเบื้องต้น และแบบเบื้องต้น (Preliminary Drawing)ทางเดิน-ปั่นระยะน้ำร่อง 14 กม. จะแล้วเสร็จในช่วงปลายเดือน เม.ย. ส่วนรายงานการศึกษาผลกระทบด้านชลศาสตร์และอุทกวิทยาและการป้องกันน้ำท่วม และรายงานศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น (IEE) ระยะทาง 2 ฝั่ง 57 กม. จะแล้วเสร็จประมาณปลายเดือน ก.ค. ด้านรูปแบบรายละเอียด (Detailed Design Drawings) และเอกสารประมาณราคา ค่าก่อสร้างจะแล้วเสร็จปลายเดือน ส.ค. และแบบเชิงหลักการ (Conceptual design drawings) 57 กม. . รายงานแผนแม่บทการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาในเขตกรุงเทพมหานครฉบับสมบูรณ์ รายงานขั้นสุดท้ายและรายงาน EIA ฉบับสมบูรณ์ จะแล้วเสร็จในเดือนก.ย. พร้อมนำเสนอต่อกทผ. และคณะอนุกรรมการโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาอย่างเป็นทางการ

ส่วนความหลากหลายของงานสถาปัตยกรรมกับโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา "ผศ.นพพล สุวีจนาพันธ์" สถาปนิกโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา บอกว่า เนื่องจากภูมิทัศน์ วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ของพื้นที่ตลอดแม่น้ำเจ้าพระยามีความแตกต่างกัน ทั้งเรื่องการใช้ประโยชน์ที่ดินและวิถีชีวิตของผู้คน นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงความเสี่ยงจากอุทกภัย ระบบนิเวศที่ต้องให้ความสำคัญในการออกแบบด้วย เพื่อให้พื้นที่สาธารณะที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมกันนั้น สอดคล้องกับบริบทพื้นที่และวิถีชีวิตชุมชน

กล่าวคือ การออกแบบต้องมองอย่างรอบด้าน โดยคำนึงถึงประวัติศาสตร์, วัฒนธรรม, ความต้องการของชุมชน, ประโยชน์การใช้งาน และความสวยงามเข้ากับอัตลักษณ์ของแต่ละพื้นที่ โดยทีมสถาปนิกโครงการได้เข้าร่วมลงพื้นที่กับทีมมีส่วนร่วมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและศึกษาวิถีชุมชน นำมาซึ่งกระบวนการร่วมออกแบบกับชุมชนเพื่อประโยชน์ยั่งยืน .

